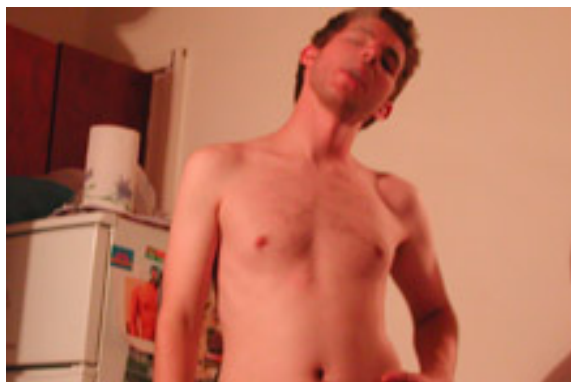

האם זה יהיה סרט הקאלט הישראלי הבא?

יום ראשון 20 ביולי 2008 11:21 מאת: גתית גינת
"יפאן יפאן", סרט ישראלי חדש, מציג פורנוגרפיה הומוסקסואלית וסיפור
התבגרות אמין ונוגע ללב

יפאן יפאן. נוגע ללב

האם "יפאן, יפאן", סרטו עלילתי של הבמאי ליאור שמריז, יהפוך להיות סרט הקאלט הבא של הקולנוע הישראלי? לפי ההקרנה הראשונה, שנערכה בסינמטק ת"א ביום שישי האחרון בחצות, עדיין קשה לקבוע. הסרט הלא שגרתי, שהצפייה בו מוגבלת לגיל 18 ומעלה, כולל קטעים של פורנוגרפיה ושחקנים לא מקצועיים.

בהתחלה נראה "יפאן יפאן" כמו מבוי סתום של גודאר למתחילים. משהו בנוסח "שם פרטי כרמן": אין סינכוניזציה בין קול לתמונה, לואו-טייקיות בוטה, קאטים גסים. אבל - רגע לפני שתמצו ללכת החסימה תשתחרר ומולכם יזרום סרט מקורי, יצירתי ונוגע ללב שאף קולנוען מתחיל וממשיך בישראל לא עשה לפניו. זה לא הופך את "יפאן יפאן" לסרט לא בוסרי, אבל באופן פרדוכסלי יש בו משהו בוגר בהרבה מהמאמצים הרגילים לספר סיפור בסטנדרטים ידועים של קולנוע.

"יפאן יפאן" הוא בטח לא סרט מיינסטרים אבל גם לא סרט קאלט חביב כמו "הכוכב הכחול", שבדרכו שיחזר את הכמיהה למיינסטרימיות ישראלית. יש בו יותר מדי מודעות לקולנוע אוונגרדי, לווידאו ארט, לרעיונות עכשוויים על אמנות, קולנוע ותרבות. אבל גם השניים בשורה מאחור, שאמרו "איכס" בכל פעם שהופיעו בסרט קטעי פורנו הומואי, נשארו יושבים על הכיסא. כי בסופו של דבר מסופר ב"יפאן יפאן" סיפור אותנטי מאוד על חיפוש נואש אחרי תרבות וזהות להתחבר אליהן. במובן מסוים, "יפאן יפאן" מתאר בדיוק רב את מה שעוברים צעירים אחרי צבא שנאבדים בתוך המציאות הישראלית ומבקשים לברוח ממנה. והוא רלוונטי גם לאלה שכבר ברחו וחזרו.

הסיפור מתרכז אמרי, נער בן 19 שהוציא את עצמו מהצבא והגיע לתל אביב מאשדוד, רק כדי לעבוד במק ג'וב תל אביבי ולנסות למצוא אהבות תל אביביות. הוא אבוד. בניגוד למיתולוגיה הרומנטיות על להיאבד בתל אביב ולחלום על מקום אחר, אמרי אבוד בצורה יסודית ומכאיבה באמת. התרבות המשפחתית והביתית כבר לא רלוונטית לו, והעיר הגדולה מתקשה גם היא להיות רלוונטית לו. היחסים עם האנשים ועם המקומות סביבו הם שבירים, לא מכים שורש, לא מכילים. הוא מתעל את פנטזיית גן העדן אל יפאן, אותה הוא בונה במוחו כמו פיקיציה מושלמת של פורנו יפאני, אוכל יפאני וחיוכים יפאניים. שם נמצא האושר. מי לא היה בסיפור הזה?

מתוך הסרט. בדידות והעיר הגדולה

שמריז, שצילם את הסרט בתל אביב וערך אותו בברלין בה הוא חי, ברגישות גדולה מאוד ומחומרים רבים ומגוונים: קטעים תיעודיים ועלילתיים, סרטי פורנו וקליפים. בסיפור החזותי על החיים של אמרי – ומה יותר אותנטי מהחזותיות הזאת? בטח לא תסריט כתוב על דף – יש אסתטיקה לירית (עצים מחלון רכבת שנראים כמו ציור מופשט, נמלים ליד אנדרטה לקורבנות פיגוע) ויש כאפות לאסתטיקה. למי דומה הסרט הזה? אחד הצופים אמר עליו שיש בו משהו מהקליפיות של "מארי אנטואנט". במידה מסוימת הוא מזכיר את הסרט התיעודי על "רדיוהד", "קל לפגוש אנשים". בכל מקרה, יש בו רגעים שהדרמטיות הקולנועית שלהם חוצה את גבולות הקליפ, כמו המפגשים המצמררים בין אמרי לאמו (אירית גדרון המצוינת), שלוחצים על נקודת האם המסרסת והבן הלא מובן וחסר האונים כמו סרט של דאגלס סירק, או כמו המפגש/חיזור המצחיק-עצוב בין אמרי לבני ציפר, שמשחק הומוסקסואל בעל ידע מופרז על זמרים עלומי שם מאיסטנבול. ציפר, בתפקיד חייו, לא נותן הרבה מעבר לחשיפה אליה הוא כבר רגיל בבלוג שלו, אבל במקרה שלו זה לא מעט. הסיפור הלכאורה אישי והכה צפוי על החוויה הנרקסיסטית של אמרי - האינטליגנט, המשתמט והרגיש שחי בדירה תל אביבית ובהוויה תל אביבית - הופך להיות בטובתו לסרט לא אישי, סרט על תרבות ועל הפרגמנטים שלה. הוא מסתיים במקום בו בועת יפאן מתפוצצת והמציאות מתחילה.

[\(גלריה הארץ\)](#)

